Aandoening

Zaadbalkanker (testiscarcinoom)

Zaadbalkanker is kanker van de zaadbal. De zaadbal wordt ook wel teelbal genoemd. De medische term is testiscarcinoom.

Er zijn 3 soorten kiemceltumoren:

- Seminomen; ontstaat in het binnenste deel van de zaadbal, waar de zaadcellen worden gemaakt.
- Non-seminomen (niet-seminomen): dit is een verzamelnaam voor andere kiemceltumoren dan het seminoom.
- Combinaties van een seminoom en een non-seminoom.

U kunt meer hierover lezen op de website van Stichting Zaadbalkanker (https://www.zaadbalkanker.nl/zaadbalkanker/vormen-van-zaadbalkanker).

Kanker is een ingrijpende ziekte. Alles waar u mee te maken krijgt voor, tijdens of na de behandeling hebben we voor u verzameld op onze pagina 'Kanker (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/kanker)'.

Regionaal centrum

Het JBZ is een regionaal centrum voor zaadbalkanker. Dit betekent dat patiënten met zaadbalkanker ook vanuit andere ziekenhuizen naar het JBZ worden verwezen. Dit is in Nederland zo afgesproken omdat zaadbalkanker relatief weinig voorkomt. Door deze zorg te centraliseren, is er veel ervaring met deze behandeling en verbetert de kwaliteit van de zorg. Er is ruime aandacht voor voeding, studie, werk, en re-integratie na ziekte.

Bent u naar het JBZ verwezen vanuit een ander ziekenhuis? Dan krijgt u altijd binnen 2 werkdagen (meestal dezelfde dag) bericht wanneer u op de polikliniek kunt komen en wordt u binnen 5 werkdagen gezien. Elke patiënt die in ons ziekenhuis wordt behandeld, wordt besproken in een multidisciplinair overleg. Hierbij zijn zowel de uroloog, de oncoloog, de verpleegkundig specialist, de radiotherapeut als de patholoog aanwezig. Daarnaast vindt altijd overleg plaats met een academisch ziekenhuis. Dit is het RadboudUMC of het Erasmus MC, afhankelijk van de plaats van het verwijzende ziekenhuis. Hierdoor zorgen wij voor een hoge kwaliteit van zorg.

Jong en kanker

Veel mannen die zaadbalkanker krijgen zijn jong. In academische ziekenhuizen en algemene ziekenhuizen (zoals het JBZ) is er extra zorg voor AYA's (Adolescents & Young Adults) (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/jong-en-kanker); jongeren en jongvolwassenen tussen 18 en 39 jaar die voor het eerst te horen krijgen dat ze kanker hebben.

Meer informatie? Kijk op Kanker.nl. (https://www.kanker.nl/kankersoorten/zaadbalkanker/wat-is/zaadbalkanker#show-menu)

Onderzoeken

Door de balzak heel precies te bevoelen, weet de uroloog vaak al of er sprake zou kunnen zijn van zaadbalkanker.

Echografie

Met een echo kunnen de zaadballen meestal goed worden afgebeeld. Ook gezwellen in de zaadbal vallen daarbij goed op. Of er sprake is van zaadbalkanker kan dan al met meer zekerheid worden bepaald.

Bloedonderzoek

Ook wordt bloed geprikt en gekeken of er zogenoemde 'tumormarkers' in het bloed aanwezig zijn. De tumormarkers zijn stoffen die in een verhoogde concentratie aanwezig zijn bij zaadbalkanker. Het zijn de stoffen:

Bèta-HCG (bèta Humaan ChorionGonadotrofine):
Deze stof zorgt voor hormonale veranderingen wanneer een vrouw zwanger is. Als deze stof bij mannen voorkomt, kan dat op een ziekte als kanker wijzen. In het geval van zaadbalkanker kan bèta-HCG bij seminomen en bij non-seminomen voorkomen.

Alfa-FP (alfa-FoetoProteïne):
Deze stof wordt in de baarmoeder gemaakt. Als de stof bij mannen voorkomt, kan dat op een ziekte als kanker wijzen. De hoeveelheid alfa-FP zegt ook iets over hoeveel kankercellen er zijn. Alleen non-seminomen maken alfa-FP aan.

LDH (LactaatDeHydrogenase):
LDH speelt een rol bij de aanmaak van energie in de cellen. Een hogere hoeveelheid LDH kan betekenen dat de kanker is uitgezaaid. Zowel seminomen als non-seminomen kunnen LDH aanmaken.

Vaak laat de arts na de behandeling opnieuw bloedprikken om weer de tumormarkers in het bloed te meten. Zo kan de arts zien of er mogelijk nog kankercellen in het lichaam zijn.

CT-scan

Omdat de kans op uitzaaiingen aanwezig is bij elke vorm van zaadbalkanker, wordt er altijd een CT-scan van zowel de borst als de buik gemaakt.

Echo-onderzoek algemeen (echografie)

Met een echo kan de radioloog of laborant een orgaan, pees of gewricht met geluidsgolven (echo) onderzoeken.

De radioloog of laborant beweegt met een klein apparaat (transducer) over het te onderzoeken lichaamsdeel. De transducer zendt geluidsgolven uit en vangt deze ook weer op. Het echoapparaat zet deze om tot een beeld.

http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/echo-onderzoek-algemeen-echografie

Bloedonderzoek

Bij bloedonderzoek nemen we 1 of meer buisjes bloed af met een hol naaldje. Dit bloed wordt in het laboratorium onderzocht.

Bloedonderzoek of onderzoek van urine of ontlasting is nodig als uw arts meer wil weten over:

- uw gezondheid;
- het verloop van uw ziekte;
- het resultaat van een behandeling.

http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/bloedonderzoek

CT-scan algemeen

Bij dit onderzoek worden afbeeldingen gemaakt van uw lichaam door middel van een smalle bundel röntgenstralen.

CT-scan staat voor Computer Tomografie.

LET OP! U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens EEN DAG vóór het onderzoek goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.

http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/ct-scan-algemeen

Behandelingen

De eerste stap in de behandeling van zaadbalkanker is meestal een operatie (orchidectomie).

Het weefsel dat we verwijderen bij de operatie wordt in het laboratorium onderzocht. Er kan dan definitief vastgesteld worden óf het om kanker gaat en zo ja, om welk type kanker.

Voor de operatie van de zaadbal wordt besproken of het wenselijk is om zaadcellen in te vriezen, dit heet semenpreservatie. Ook wordt de mogelijkheid besproken voor het eventueel plaatsen van een testisprothese.

Vervolgbehandelingen

Na de operatie worden de uitslagen van het weefselonderzoek en de CT-scan besproken door een team van artsen en verpleegkundig specialisten van verschillende specialismen in een multidisciplinair overleg. In dit overleg wordt de voor u zo optimaal mogelijke vervolgbehandeling besproken en geadviseerd.

Operatie bij zaadbalkanker (orchidectomie)

De eerste stap in de behandeling van zaadbalkanker is een operatie.

Via een kleine snee in de lies wordt de zaadbal, met bijbehorende bloed- en lymfevaten, uit de balzak verwijderd. Deze operatie wordt meestal op korte termijn gepland. Dit betekent dat de operatie mogelijk op dezelfde dag of dag daarna plaatsvindt. We geven u hier kort de belangrijkste informatie rondom deze operatie.

Bekijk ook het filmpje van het UMC Utrecht over deze operatie. De operatie wordt in het Jeroen Bosch Ziekenhuis gedaan.

Bekijk de video op de website (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/aandoeningen/zaadbalkanker-testiscarcinoom).

http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/operatie-bij-zaadbalkanker-orchidectomie

Chemotherapie

Als u kanker heeft, kunt u een behandeling krijgen met chemotherapie.

Dit is een behandeling met speciale medicijnen. Deze medicijnen heten cytostatica. Het doel van deze medicijnen is de deling van cellen te stoppen, vooral snelgroeiende cellen. Kankercellen delen zich meestal vaker en sneller. Deze cellen zijn daardoor gevoeliger voor cytostatica.

Bekijk hier het filmpje over chemotherapie:

Bekijk de video op de website (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/aandoeningen/zaadbalkanker-testiscarcinoom).

Onder 'Lees meer' kunt u een filmpje over de combinatie van chemotherapie en immunotherapie bekijken.

Soms wordt een combinatie gegeven van chemotherapie en immunotherapie. Bij sommige kuren krijgt u naast een infuus ook

tabletten. Als dat voor u geldt dan bespreekt de arts of verpleegkundig specialist dit met u.

Bekijk hier het filmpje over de combinatie van chemotherapie en immunotherapie :

Bekijk de video op de website (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/aandoeningen/zaadbalkanker-testiscarcinoom).

http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/chemotherapie

Radiotherapie (bestraling)

Radiotherapie is het behandelen van kanker met bestraling.

Op de website van Instituut Verbeeten vindt u voorlichtingsvideo's en meer informatie over de behandelroute bij een bestralingsbehandeling (https://www.verbeeten.nl/radiotherapie/behandelroute).

Bekijk ook het filmpje over radiotherapie:

Bekijk de video op de website (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/aandoeningen/zaadbalkanker-testiscarcinoom).

http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/radiotherapie-bestraling

Poliklinieken en afdelingen

Urologie

Het specialisme Urologie richt zich op afwijkingen aan de urinewegen en geslachtsorganen. De uroloog behandelt aandoeningen aan de nieren, bijnieren, urineleiders, blaas, urinebuis, penis, scrotum en de prostaat.

http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/urologie

Oncologisch Centrum

Het Oncologisch Centrum is de centrale plaats in het Jeroen Bosch Ziekenhuis voor patiënten met kanker of bloedziekten.

http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/oncologisch-centrum

Code ONC-331

Copyright 2026 Jeroen Bosch Ziekenhuis